

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 29 lipca 2024 r.

Poz. 6720

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.259.2024.5

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 22 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr II/17/2024 Rady Miejskiej w Pyzdrach z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia zasad przysługiwania i wysokości diet dla radnych oraz przewodniczącym organu wykonawczego jednostki pomocniczej - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 20 czerwca 2024 r. Rada Miejska w Pyzdrach podjęła uchwałę nr II/17/2024 w sprawie ustalenia zasad przysługiwania i wysokości diet dla radnych oraz przewodniczącym organu wykonawczego jednostki pomocniczej.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 25 ust. 4, 6 i 8 oraz art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U z 2024r. poz. 608 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 25 czerwca 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą Rada Miejska w Pyzdrach ustaliła m. in. diety dla przewodniczących organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy.

W treści § 3 ust. 1 uchwały wskazano, że: "Ustala się dla przewodniczących organu wykonawczego jednostki pomocniczej miesięczną dietę w wysokości 400,00 zł, która obejmuje również zwrot kosztów podróży". Natomiast w § 3 ust. 5 uchwały, rada zapisała, że: "Przewodniczącemu jednostki pomocniczej dieta nie przysługuje, jeżeli nie pełnił funkcji przez okres co najmniej jednego miesiąca".

W ocenie organu nadzoru uchwalona przez Radę Miejską w Pyzdrach zasada dotycząca sposobu ustalania diet przewodniczących organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy została podjęta z istotnym naruszeniem art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.), dalej: "ustawa". W myśl ww. artykułu: "Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej".

W kontekście ryczałtowego sposobu określenia wysokości diet na podstawie art. 37b ust. 1 ustawy zauważyć należy, że sądy administracyjne przyjmują tożsame stanowisko, jak w odniesieniu do diet dla radnych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w uzasadnieniu wyroku z 11 października 2012 r., II SA/Op 387/12, wyjaśnił, że: "Użyty przez ustawodawcę w przepisie art. 37b ust. 1 u.s.g. wyraz «dieta» należy rozumieć (...) jako zwrot kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Jego istota sprowadza się do

wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji. Skoro więc dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji sołtysa, to osoba pełniąca funkcję sołtysa zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą". Mając na względzie tak rozumiane pojęcie "diety", Sąd uznał, że: "Rada gminy, korzystając zatem z normy kompetencyjnej zawartej w przepisie art. 37 ust. 1 u.s.g. winna dokonać określenia zasad, na jakich przysługują przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej diety i zwrot kosztów podróży, a więc określenia tych czynności funkcyjnych sołtysa, za które dieta przysługuje. Zakresem regulacji uchwały winna być objęta m.in. sytuacja, gdy przewodniczący organu wykonawczego przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

W uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 23 października 2019 r., II SA/Po 555/19, stwierdzono z kolei, że: "Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady (przypis autora: winno być - przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej), to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zgodzić się zatem należy z poglądem (...), iż zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczałtu, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

Odnosząc powyższe do badanej uchwały stwierdzić należy, że ustalenie przez Radę Miejską w Pyzdrach diet przysługujących przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy (§ 3 ust. 1 uchwały), przy jednoczesnym zastrzeżeniu, iż dieta nie przysługuje jeżeli przewodniczący jednostki pomocniczej nie pełnił funkcji przez okres co najmniej jednego miesiąca (§ 3 ust. 5 uchwały), stanowi istotne naruszenie 37b ust. 1 ustawy. W ocenie organu nadzoru, rada powinna była w przedmiotowej uchwale określić zasady potrącania diety przewodniczącym organu wykonawczego jednostek pomocniczych w przypadku, gdy nie wykonują oni obowiązków wynikających z pełnionej funkcji. Z konstrukcji przyjętych przez radę przepisów wynika jednak, iż nawet w przypadku długotrwałego niewykonywania funkcji sołtysa dieta się należy. Wystarczyłoby bowiem pełnić funkcję przewodniczącego jednostki pomocniczej przez jeden dzień w miesiącu aby dieta przysługiwała w pełnej wysokości.

Ponadto za naruszający w sposób istotny art. 37b ust. 1 ustawy należy uznać przepis § 3 ust. 1 uchwały w zakresie w jakim stanowi, że dieta przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy obejmuje również zwrot kosztów podróży. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w uzasadnieniu wyroku z 6 grudnia 2018 r., II SA/Op 351/18, CBOSA, wskazał, że: "w orzecznictwie zauważa się, że przepis art. 37b ust. 1 u.s.g. nie upoważnia do przyznawania sołtysom co miesiąc stałej kwoty tytułem diet łącznie ze zwrotem kosztów podróży. Kwot kosztów podróży służbowych nie można włączyć do kwot diet, a tym bardziej do jakiejś zryczałtowanej ogólnej kwoty obejmującej obie wartości. Podkreśla się, że ryczałt obejmujący zwrot kosztów podróży służbowej nie może abstrahować od przewidywanej lub faktycznej sumy wydatków poniesionych na ten cel (por. uzasadnienie uchwały NSA z dnia 19 czerwca 2000 r., OPS 10/00, ONSA z 2001 r. Nr 1, poz. 6) Nie można przyznawać przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych zwrotu kosztów podróży, które się nie odbyły, podobnie jak nie można ograniczać tego prawa do określonego z góry limitu w sytuacji, gdy rzeczywiste koszty podróży byłyby wyższe niż ustalony ryczałt. Przyznanie zatem jednej ściśle określonej kwoty tytułem diet jak i zwrotu kosztów podróży służbowych należałoby uznać za sprzeczne z treścią art. 37b ust. 1 u.s.g."

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują
Rada Miejska w Pyzdrach
Burmistrz Pyzdr